

Motion till riksdagen

1989/90:So242

av Karin Israelsson (c)

Åtgärder mot hembränning

Det är ett övergripande ansvar att arbeta för en minskad alkoholkonsumtion och därmed minska alkoholskadorna. Forskningen bekräftar att den totala alkoholkonsumtionen i befolkningen står i ett direkt samband med alkoholskadornas omfattning. Detta är ett av de avgörande skälen att arbeta för WHO:s folkhälsomål om en minskning av alkoholkonsumtionen med minst 25% fram till år 2000 med 1980 års konsumtion som bas.

När det gäller den statistikförda konsumtionen har vi en trend som innebär ökande starköls- och vinkonsumtion. 1989 års första halvår motsvarade den 6 respektive 4%. När det gäller starkspriten har trenden i stort sett under hela 60-, 70- och 80- talen inneburit en årlig minskning med någon eller några procentenheter.

Det finns några faktorer som medverkar till att konsumtionssiffrorna är osäkra. Dessa är i första hand taxfree-försäljningen vars omfattning står i ett förhållande till det ökande utlandsresandet, hemtillverkningen av snabbvin där marknaden inte lämnar några uppgifter ens om de färdiga vinsatsernas antal och den illegala tillverkningen – hembränningen – av starksprit. Omfattningen kan enbart uppskattas, då det av naturliga skäl handlar om s.k. mörkertal. En sådan skattning ger vid handen en konsumtion motsvarande 5–10% utöver den statistikförda starkspriten eller inom intervallet 2-4 miljoner liter. Med andra ord en icke ringa omfattning.

I den allmänna debatten florerar en rad missuppfattningar som t.ex. att hembränning skulle öka automatiskt om systemförsäljningen minskar och att prishöjningar med samma automatik skulle ge ökad hembränning. Att så skulle vara fallet upplevs av många – främst den som anser att alkoholpriserna är för höga och restriktionerna för många – som ett slags önsketänkande. Omvänt förefaller det vara på det sättet att i tider då alkoholförsäljningen minskar, minskar också hembränningen. Det handlar troligen mera om attityderna hos människor än om något annat samband.

Det finns både av folkhälsoskäl och av de skäl som i övrigt ligger till grund för alkohollagstiftningen anledning att omedelbart vidta åtgärder riktade mot hembränningen.

De åtgärder som krävs kan sammanfattas i följande:

- Hembränning är ett svårspanat brott som kräver ökade polisiära resurser. Enligt uppgift önskar polisen utveckla spaningsarbetet om resurser tillförs.

- Motiven för hembränningsförbudet måste föras ut till befolkningen genom olika riktade informationsinsatser.
- Försäljningen av aktivt kol måste licensbeläggas.

Mot. 1989/90

So242

Hemställan

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att förhindra hembränning.

Stockholm den 23 januari 1990

Karin Israelsson (c)